

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra I kor. Egy hóra . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . 50 .

Felelős szerkesztő:
HEGEDÜS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Ellenzék önmaguknak!

Debrecen, október 21.

Kossuth, Apponyi, Batthyány ellenzéki férfiak lettek. Mit is csináljon a politikus, ha megbukik? Vagy visszavonul, vagy ellenzékbe megy. Kossuth, Apponyi, Batthyány és társaik nem Tiszáék, Héderváryk, Hieronymik, Lukácsok, akik a haza érdekében akár a súlyosztó homályát is elviselik. Ők szerepelni akarnak, ragyogni a politikai színpad fényében. Talán azért, mert a súlyosztóból csak a jó színészeket huzzák föl ismét, a tehetségtelenek, a kifütyült kontárok lemmfejtetnek . . .

Szóval, ők nem vonulnak vissza, hanem adják az ellenzékét. Igen ám csak hogy az ellenzéki ripacsnak is szerep kell ám. És honnan akadjon szerep. Hiszen az a nyomorult, átkozott kormány mindent olyan jól, olyan becsületesen, olyan kifogástalanul csinál! Jóformán sehoh se lehet már belé kötni. Hogyan lássék az ember mégis ellenzékinek? Hogyan szerepeljen, hogyan ágáljon, szavaljon, szónokoljon?

Nehéz a kérdés, de Kossuth, Apponyi és Batthyány találtak rá megoldást. Bevonultak mind abba a nyomorult, hazaáruló közösgyűlésbe, a delegációba. Sőt Kossuth Ferenc, aki lekészt a trónbeszédtől, majdnem ököltre ment az udvari főszertartásmesterrel, amiért be nem bocsátotta őt a Burgban „tör-

vényellenes“, „alkotmányunk szellemével ellenkező“ királyi dikciót hallgatni. Azután mind a hárman sorra fölszóltak ugyaneben az alkotmánytalan, átkos delegációban.

Kossuth szidta az annexiót és annak csinálót. Apponyi fölvetette a kérdést, hogy ki felelős azért, hogy így csinálták. Batthyány pedig ismét egyszer egy kis zivatart rögtönzött, amiért Boszniát az annexió után nem csatolták Magyarországhoz.

De Kossuth Ferenc, mint az annexió idején felelős magyar miniszter, maga is résztvett az annexió csinálásában. Apponyi maga is résztvett abban, hogy úgy csinálták, ahogyan csinálták. Batthyány pedig még a koalíció egyik disze és oszlópa volt, amikor a Wekerle-kormány benyújtotta a törvényhozáshoz azt a javaslatot, hogy Bosznia maradjon közös tartomány.

Tehát Kossuth is, Apponyi is, Batthyány is, — mind a három azt támadta, azt opponálta meg, amit ők maguk csináltak. Megtáladták a zseniális módszert: ellenzékét csináltak önmaguknak. S ha így fogják tovább csinálni, talán igazuk is lesz, mert amit ők csináltak, az mind rossz volt; és meg lesz a dolognak az a látszata is, mintha a mai kormány ellen csinálnának ellenzékét. Hogy ez megint csak ámitás és komédia? Hát baj az? Csak a színpad fényében lehessen ragyogni és óh, ne tátongjon az ember előtt az a sötét, veszedelmes súlyosztó . . .

Tárgyalják a katonai költségeket

A hadügyi albizottság ülése.

Bécs, október 21. A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor Zichy Ágost gróf elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a hadügyi kormány előterjesztéseinek tárgyalását. Jelen voltak: a közös kormány részéről Schönaich báró közös hadügyminiszter, Aehrenthal közös külügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, továbbá Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök, Borotta Livius alezredes, Burger Márton százados. A magyar kormány részéről Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter.

Zichy Ágost gróf megnyitván az ülést jelenti, hogy Heltay Ferenc indítványa ki nyomattatott és a tagok között szétosztott. Tudomásul vétetik.

Ezután folytatják a hadügyminisztérium előterjesztésének tárgyalását.

Heltay Ferenc indítványozza, hogy úgy, mint a múlt években, az eddigi gyakorlathoz képest először általánosságban tárgyalják a költségvetést és azután a hadügyminisztérium válaszait, majd tételenként az ordinárium és extra ordináriumokat, a rendes és rendkívüli szükségletet és az egyéb előterjesztéseket.

(Az előadó.)

Ezután Hegedüs Lóránt előadó ismerteti a hadügyi költségvetést. A hadsereg rendes

Cirill, a kigyóbüvölő.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Már abból is, hogy Cirillnek keresztelték, képzelhető, hogy a bölcsője mellett muzsák, vagy egyebek fonták sorsának fonálát. Én a III. B) osztályban ismerkedtem meg vele. Illetve, hogy a bemutatkozás elmaradt, mert rá sem hederítettem a vöröshaju, szép-lős, ragyocsizmás kollégára. A számtan-órán tudtam meg a nevét, amikor Kratofil számtan-tanár és osztályfőnök ur a névsort beírta a noteszébe és ábécé rendben be kellett mondani kinek-kinek a nevét.

— Szlapák Cirill, — mondta ő.

— Szlapák micsoda? — kérdezte a Kratofil.

— Cirill.

— Hiszen ez püspöknek való név, — vélte a Kratofil — na meglássuk, lesz-e belőled püspök vagy sem?

Az osztályt jót kacagott a tanár ur észrevételén. (Minden alkalmat megragadtunk a tanári vicceken való röhögésre. A diákok azt hiszik, hogy így elejét lehet venni a tanárok szekundaöntő bösz kedvének.) Meg kell jegyezni, hogy Cirillnek a sorsa ezzel meg-

lett pecsételve. Különösen a Kratofil utazott rá. Már a legközelebbi órán így hitta ki felenni:

— Na Cirill! (röhögés) mely számok oszthatók maradék nélkül tizeneggyel?

Cirill hallgatott s szaporán hunyorgatott vörös pillájú szemével.

— Gondolkozzál csak Cirill!

— Elfelejtettem, tanár ur.

— Ejnye Cirill, így sohasem lesz belőled püspök! (Röhögés.)

Igy lett Cirillből az osztály mostoha-gyermeké. De csak a tanárok mertek vele újat huzni, mink nem, mert igen kemény öklei voltak és az sem lett volna jó, ha valamelyikünket megrugott volna patkós csizmájával.

— Ugy látom, Cirill, — mondta neki az osztályfőnök ur — suszter lesz belőled, nem püspök.

— Nem leszek suszter! — vágta vissza dacosan a fiú. És ebből baj lett. Beiródott az osztálykönyvbe, feleselés miatt.

Egy szerdai napon, tízperckor, a Cirill megszólított. Hozzám volt legtöbb bizalma.

— Mondok neked egy titkot. De esküdj meg, hogy nem árulod el senkinek.

Megesküdtem.

Ujdonság!

Tekintse meg a világhírű
eredeti **Melichár-Unicum-Drill**
vetőgépet

legújabbán szabadalmazott
feltűnést keltő új beállító készülékével

kizárólagos rá tár
Ráhmer Sándornál

Piac-u. 26. Nagytrafik-udvar.

Bächer-Melichár-Johnston gépgyárak
fióktelepe.

szükségeit 334.4 millió, amely az 1909-ben megszavazottnál 11.7 millióval több. A rendkívüli kiadások 10 milliót tesznek ki, 2.3 millióval kevesebbet, mint 1909-ben. A hadsereg bevételei szintén 2.3 millióval csökkenvén, a növekedés tényleg a rendes kiadások 11.7 milliós növekedéséből áll.

(A többkiadások.)

Az előadó bemutatja azt az összeállítást, amelyből kitűnik, hogy mennyi az, amely egészen új tétel, mennyi a régen megszavazott tételek folyománya és mind a két kategóriának mik lesznek a későbbi pénzügyi következményei. E kalkuláció eredménye szerint a hadsereg rendes szükségletének többletéből 8.6 millió már régebbi megszavazás eredménye, másfél millió teljesen új költség. A rendkívüli kiadásokból 11 millió régebbi megszavazás folyománya és körülbelül 3 millió egészen új beruházás. Mindezen több szükségletek a következő években még a hadügyminiszterium számítása szerint a rendes kiadásokat 12.4 millióval, a rendkívülieket 10.7 millióval, az egész költségvetést tehát több mint 20 millióval fogják terheli. Mindenesetre kívánatos, hogy ezen új terhek a két állam erősen igénybe vett pénzügyi kiadásával összhangba hozassanak.

Ezt fokozza, hogy a gyorstüzelő ágyukra igénybe vett összegbe az idén beállított 8 millió korona rendkívüli hitelen kívül a következő éveket még 12 millió korona fogja terheli és végül súlyosítja a helyzetet az is, hogy a régebben megszavazott nagyobb hitelek, különféle hitelek, különösen pedig a magyar állam gyakori ex-lex-állapota folytán nem voltak a régebbi időben elkölthetők és mindezen hitelek áthárítatnak a jelenlegi időszakra.

Előadó ezután egyenként megvilágítja a több-szükségletet és több-kiadásokat, különösen hangsúlyozva, hogy melyek belőle szervezeti, melyek ipari, melyek tudományos vagy jótékony jellegűek. Különösen négy tétellel — ugymond — bővebben kell foglalkozni. Ezek közül első a legénység anyagi helyzetének javításáról szóló intézkedés, amely az idei évben 1.7 millió korona több szükségletet jelent. Mindent összevéve és végeredményében, az 1909-iki megjavításokat is hozzászámítva, a több-szükséglet 10 millió koronára fog rugni. Ezen többkiadások közt szerepel a legénység reggelijének további két fillérrel való megjavítása és a mindennapi zsoldilleték fölemelése, ami közlegénynél 14

fillérről 16 fillérré emelkedik és így tovább. Ezen intézkedések igazi oka a drágaságban keresendő és ezek következtében egy gyalogos eltartása ezután évenként 358 koronával, egy vadászatonácé 359 koronával, egy lovasé 357 koronával, egy tüzéré 352 koronával többbe fog kerülni.

(Legyen reális az előirányzat.)

Ezután részletesen megvilágítja a nyugdíjak tételét és kimutatja, hogy már az 1907-iki zárszámadás szerint is két millió tullepés mutatkozik, ami az ő felsége születésnapja alkalmával gyakorolt kegyelmi tény által még növekedni fog. A hadügyminiszter felvonta hivandó arra, hogy a jövőben a tényleges szükségletnek inkább megfelelő irányzatot állítson össze.

Ugyanez áll a természetbeni élelmezés tételénél is, ahol 1907-re több mint 7 millió, az 1908-ik évre pedig több mint 13 millió tulkiadás mutatkozik.

(A magyar ipar elnyomása.)

Az előadó nem helyeselheti a hadvezetőség azon törekvését, hogy az ausztriai kincstári gyárakat mindinkább kifejleszti a magyar ipar működési körének megszorításával.

Az 1910-ik évi költségvetésnél május, illetőleg október elsejére tervezett újítások és státus rendezések legnagyobb részükben ma már úgy sem volnának életbeléptethetők. Az előadó, tekintettel arra, hogy visszamenőleg emelések nem engedélyezhetők, indítványozza, mondja ki az albizottság, hogy az újítások csak ezen költségvetés parlamenti elintézése után léptethetők életbe, ami körülbelül 1 millió 800 ezer korona megtakarítást jelent.

Vegyék figyelembe a nemzeti követeléseket.

A hadügyminiszter azzal végezte exorzéját, hogy a véderő továbbsszervezése és kialakítása tovább már el nem halasztható és a tizenkettedik óra ütött e tekintetben. Erre nézve az előadó szintén két meggyőződését kívánja leszögezni, az egyik az, hogy a hadsereg jövődjét fejleszthetősége szempontjából, tehát a hadsereg és a monarchia érdekében vétek minden olyan törekvés, amely Magyarországán a dualizmus alapján megkívánt gazdasági erőfeszítését és továbbfejlesztését meg akarja akadályozni és mindazok az akadályok, amelyek közül jelenleg is egy aktuális függőben lévő pénzügyi kérdésre utalhatnánk, nemcsak a magyar közgazdaság fellendülését érinti, hanem ugyanakkor és ép oly

mértékben akadályozzák azon erőforrások kifejlődését, amelyekből a hadsereg táplálkozik, mert üres zsebből a legzséniálisabb pénzügyminiszter sem fizethet milliókat. Második megrendíthetetlen meggyőződése az, előadónak a véderő elkövetkezendő reformja tekintetében az, hogy a kialakult egységes magyar államban új koncentrikus erőforrása van a nemzeti és dinasztikus erőnek, hogy a hadügyminiszter akkor fogja a legsikeresebb véderőreformot keresztülvinni és akkor fog leginkább dolgozni a hadsereg és a monarchia érdekében, ha a véderő kívánságait minél józanabb összhangba hozza nemzeti államunk kívánalmaival. Az előterjesztett költségvetést elfogadásra ajánlja.

(Kossuth beszél.)

Kossuth Ferenc sajnálja, hogy nem követheti mindenben az előadó felfogását, mert kénytelen pártja nevében fentartani azt az álláspontot, amely szerint ő az önálló magyar hadsereg fejlesztését kívánja. Meggyőződése szerint egy állam nem lehet állam, ha nincs saját hadereje, egy nemzet nem lehet uralját sorsának, ha nincs saját hadserege.

(Windischgrätz beszéde.)

Herceg Windischgrätz Lajos tartott ezután szenzációs beszédet. A legutóbbi években — ugymond — a hadvezetőség nem mert a delegáció elé lépni azokkal a követelményekkel, melyek hadseregünk fejlesztéséhez okvetlenül szükségesek lettek volna.

A múlt események bebizonyították, hogy a kölcsönös bizalmatlanság iszonyu veszedelemmel fenyegeti a monarchia mindkét államát. A katonai kérdés elintézése okvetlenül szükséges nem részletekkel, hanem egy radikális végleges elintézéssel. A másodrangú politikai szempontoknak nem szabad elhomályosítani a legfontosabb állami érdeket, a monarchia biztonságát. A hadsereg jövődjét szervezésében a dualizmusnak kell érvényesülni. Szükséges, hogy a népek a hadseregben ne lássanak tőlük idegen intézményt, mert csakis akkor fogják áldozataikat pénzben és vérben örömmel meghozni. Hibáztatja ezután, hogy a hadsereg szervezete nem felel meg a modern kor következményeinek.

Ez után Solmossy Ödön báró beszélt, majd Sággy Gyula, utána Heltay Ferenc, aki általános figyelem mellett magvas beszédet mondott. Az osztrák magyar hadseregben — ugymond — csak tiszték, legények vannak, lövészer azonban nincs. A hiány egy részét

és megnézed, mi van vele. És holnap referálsz nekem.

— Igenis.

Ugy éreztük, hogy a Cirill kezd nevezetes személyiség lenni. Tízperckor megemlitem, talán egy kissé kiszínezve, a titokzatos szavakat, melyeket Cirill legutóbb velem közölt. Valami hárman is szegődünk a Kékity mellé, hogy Cirill felkutatására induljunk. Az öreg Szlapák, aki hivatalosolga, vagy efféle lehetett, kevés megindultsággal jelentette ki, hogy ő maga sem tud többet nálunk. Őt napja nem látta Cirillt. Biztosan kórdorog valahol, de annyit mondhat, hogy lesz dolga a nadrágszíjnak, csak még egyszer a szeme elé kerüljön a gaz kölyök!

Kratofil tanár ur is közömbösen vette tudomásul a dolgokat. Még néhány hétig hűségesen beirták az osztálykönyvbe, hogy Szlapák Cirill hiányzik, de aztán nem irták be többet. A megjegyzések rovatába annyit irtak be végül, hogy Szlapák Cirill kimaradt. Legendák hőségé avattuk Cirillt, mink, a III. B) diákjai. Azt hiszem, a többi osztály irigyelte tőlünk ezt a szerencsét. Gyakran beszélgettünk Cirillről és Braunnak, az emiensnek az volt a véleménye, hogy alkalmasint hajómasnak szegődött és már a tengeren bolyong.

Elmult egy év, vagy talán másfél. Elég az hozzá, hogy Cirillről már nem igen beszélgettünk. Hallgatag megállapodásunk alakult

már ki afelel, hogy a III. B), illetve most már a IV. osztály egykori nevezetes diákja, akit a tanári önkény üldözött el, legalább is kalózkapitány azóta; fekete álarccal és vörös pofaszakállal. Ugy van, a vörös pofaszakállat is elképzeltük, bár hiszen nekünk, akik vele egyivású fiúk voltunk, még nem pelyhedzett a bajuszunk, csak olyikunk tett szert bántó kappanhangra, ami, hol vékony volt, mint a cérnaszál, hol meg, mintha a pincéből dörmögött volna. Egyedül Bánszky Imre törekedett a bajuszra. Rendelt is budapesti patikákból, az újságokból kivágott hirdetések szerint, különféle bajusznövesztőket, de, mondhatom, semmit sem használt.

Hát, mondom, elmult vagy másfél esztendő. És Cirill egyszer csak tízperckor beállított az osztályba. Nem volt vörös pofaszakáll, még csak fekete álarca sem. Valami fantasztikus, de inkább rongyos zöld frakkot viselt és a kezében piros cédulákat szorongatott.

— Szervusz Cirill! — kiáltottunk örömmel.

Ő azonban egy kicsit tartózkodónak mutatkozott; és előkelő mozdulattal szórta szét a cédulákat.

— Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! — hadarta — van szerencsém tudatni önökkel, hogy megérkezett városunkba az itt még sohasem látott, szenzációs amerikai villamos állatsereglet! Eleven tigrisek, elefántok, to-

vábbá oroszlánok, krokodilok! Csak tíz krajcár!

Aztán szó szóba fűződött. Megkérdeztem Cirilltől, hogy ő micsoda az állatseregletben?

— Én vagyok a kigyóbüvölő.

— Micsoda?

— A kigyóbüvölő.

Ez hatott. A legnagyobb tisztelettel néztünk reá. Cirill azonban rátartónak bizonyult és nem akart barátkozni.

— Szervusztok! — mondta leereszkedően és nagy hatást kelteve, eltávozott.

Na volt felfordulás az iskolában! Hogy Cirill megkerült! Hogy kigyóbüvölő lett belőle!

Természetes, hogy délután, ahányan csak tehettük, beváltakoztunk egy hatosért az állatseregletbe. Biz ottan nem igen akad sok látnivaló. Elefántnak hire, hamva sem mutatkozott. Bele sem férne ilyen kis ketrecekbe, amilyenek itt láthatók. A fenevadakat tulajdonképpen a farkasok képviselték; de egy ványadt medve is kucorgott busan az egyik ketrec szögletében. De hát mit törődünk mi az állatokkal? Mink Cirillt akartuk látni.

És hát hol vannak a kigyók, amiket büvöl? A kigyók nicsenek sehol.

No, maj csak kiderül. Türelem.

— Hé, Cirill! — hallatszott most egy ponyvaajtó mögül. — Cirill, te gazember! Söpörd ki a ketrecek!

GLÜCK JÓZSEF
üveg- és lámpa kereskedésbe
Piac-u. 6 a nagytemplom mellett.

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédli, Kávés, Teás, likőrös, vizes boros, sörös készleteket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — Képretezés és üvegozás a legolcsóbban!

az annexióval pótolták, azonban az még nem minden. Ha háború tört volna ki, készületlenül talált volna bennünket. Kimutatást közöl, mely szerint az osztrák-magyar hadseregben a közlegénység fejenként 1200 koronába kerül, az olasz 1300 koronába, a francia 1400 koronába, a német pedig 1500 koronába. Nálunk egy században 76 ember van, németországban 122 ember. Az osztrák-magyar hadseregben szembezőkően kevés a közlegény a tisztek számához arányitva. A legénység és a tisztek nyomoráról beszél. Ezen bizalmi kérdést a hadügyminiszter nyílt kérdésnek tartja.

Bakonyi Samu azzal kezdte, hogy nem tudja: kinek beszédjét dicsérje. Nagyon el van ragadtatva a sok ígértől, miket a hadsereg táplálására és növesztésére az előtte felszólalók tettek. Mindezek dacára ő pártja nevében semmit sem szavaz meg.

Délután négy órakor folytatták a tanácskozást, melyen Windischgrätz Lajos gróf, Chorin Ferenc, Tallián Béla beszéltek, majd Kossuth Ferenc személyes kérdésben szólalt fel. A tanácskozást Issekutz Győző beszéde zárta be.

A debreczeni táblai elnök Máramaroszigeten.

Porubszky Jenő hivatalos utja.

Porubszky Jenő kir. táblai elnök napok óta Máramaroszigeten időzik, ahol hivatalos vizsgálatot tart a kerülete alá tartozó bíróságoknál.

Az illusztris vendégnek Eördögh Virgil máramaroszigeti kir. törvényszéki elnök a técsői állomásig utazott elébe. A szigeti vasúti állomáson a törvényszék bírói kara várta a táblai elnököt, akit a bírói kar nevében Petrovits Lajos kir. ítélő táblai bíró szívből jövő öszinte szóval üdvözölt. A kir. táblai elnökét kellemesen érintette a bírói kar figyelme s Petrovits üdvözlését pár meleg szóval köszönte meg. Ezután a kir. törvényszéki épület II-ik emeletén részére berendezett lakosztályba hajtatott be kíséretével, majd az est folyamán a Korona szálloda éttermében vacsorált a törvényszék elnöke s a bírák társaságában. A táblai elnök, aki a felügyeleti vizsgálatot folyó hó 16-án reggel kezdte meg,

és megjelent Cirill. Egyik kezében sep-
rővel, a másikban lapáttal, meg gereblyével.
Mikor kijött és meglátott minket, elpi-
rult. De azért neki látott a munkának. A ge-
reblyével benyúlt a ketrec rácsai közé és ko-
torta kifelé a szemetet.

Egyszer csak egy marcona, torzonborz
alak pattant elő. Hihetőleg az állatsereglet
tulajdonosa.

— Mi, ez takarítás? Te gazember! —
és ott, a szemünk láttára felpofozta Cirillt.

— Miért nem lettél püspök?! — ordi-
tott reá — akinek ilyen cifra neve van, men-
jen püspöknek.

Nem néztük tovább a jelenetet. Eloldo-
logtunk. És nem beszélünk Cirillről egy
szót sem.

Másnap délelőtt megpillantottam az ut-
cán és észrevettem, hogy ki akar kerülni.

— Hé, Cirill! Gyere csak ide.

— Mit akarsz?

— Beszélni szeretnék veled.

— Nem érek rá.

— Miért nem?

— Sietek. A kigyók, tudod, a kigyók . . .

— Én vagyok a kigyóbíró . . .
Harmadnap fölszedte a sátorfáját az ál-
latsereglet. Soha többé Cirillt nem láttam, se
híret nem hallottam . . .

— mint halljuk — 7—8 napig fog Máramar-
rosszigeten maradni.

A kir. táblai elnöknel tiszteletgett a máramarosszigeti törvényszék bírói kara. Az elnök rendkívül szívesen fogadta a bírákat, a kikkel hosszasan és melegen elbeszélgetett, több ízben kifejezését adva elismerésének az egyes bírák hivatali működése és jogászai képzettsége fölött. Ezt megelőzőleg délelőtt 11 órakor a jegyzői kar jelent meg a tábla elnökénél. — Eördögh Virgil törvényszéki elnök szerdán, e hó 19-én ebédet adott illusztris vendége tiszteletére, amelyre a bírói és ügyvédi karból tizenketten kaptak meghívást.

A debreceni kir. ítélőtábla Máramaroszigeten időző elnöke előtt szerdán déli 12 órakor Szegedy Gyula vezetése alatt megjelent ügyvédi kamara, amelynek nevében az elnök szép beszéddel üdvözölte a tábla elnökét. Porubszky Jenő táblai elnök barátságos szavakkal köszönte meg a tiszteletet, melegen hangsúlyozva a bírói és ügyvédi kar közötti jó viszony szükségességét és hosszabb ideig elbeszélgetett az ügyvédekkel.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Portugália jövője.

A királyi család sorsa.

Portugália sorsa még mindig élénken foglalkoztatja a világpolitikát, — amit bizonyítanak az alábbi híradások is:

Páris, október 21. Canalejas azt mondta a Matin munkatársának, hogy a portugál forradalom semmi hatással sem volt Spanyolországra, mert a spanyol nép szereti uralkodóját és mert a spanyol republikánusok meg-hasonlottak. A lakosság óriási többsége királyhiű.

Lisszabon, október 21. Az angol kormány a királyi család vagyona dolgában tett kérdésére az ideiglenes portugál kormány azt felelte, hogy csakis az államot megillető vagyont vont le, de a királyi és királyi család magánvagyonát respektálni fogja. Manuel király és a királyi család összes adósságainak kiegyenlítése után 20 ezer font évi jövedelemmel fog rendelkezni. A portugál államkincstár a királyi civilista megszüntetése következtében 160 ezer fontot fog megtakarítani évente. A kormány ezt az összeget a szegényebb néposztály adóterhének megkönnyebbitésére fogja fordítani. A kormány csupán Maria Pia anyakirálynének hagyja meg évi 12.000 font apanázsát.

Lisszabon, október 21. A köztársasági kormány elhatározta, hogy a trónfosztott dinasztia magánvagyonát nem fogja elkobozni, ellenben pénzzé tesz mindent, kifizeti a Braganza-ház adósságait és a megmaradó vagyont tőkésíti, hogy évjáradékot biztosíthasson a királyi család tagjai számára. A számítás szerint Manuel király évenként 20.000 font sterling járadékot fog huzni, a király nagynyja, Maria Pia királyné pedig 12.000 font évjáradékot fog élvezni. A civilista megszüntetése lehetővé teszi, hogy a szegény néposztályok adóit csökkenteni fogják.

A városi muzeum ásatásai.

Érdekes leletek.

Debrecen város muzeuma az elmúlt hónap végén s e folyó hónapban több helyen végzett régészeti ásatásokat. Így Konyár alatt az alsó Nyirvizleccsapoló Társulat főcsatornájának hullámterén, ahonnan a csatorna bővítése munkálatainak vállalkozójától Fürst Izidortól előzőleg honfoglaláskori kardot s ugyanezen korbelinek látszó kengyelvasat kapott volt a muzeum. Ezen ásatási kísérlet azonban ép olyan kevés sikerrel járt, mint az ugyanakkor Lichtschein urak hosszúpályi uradalmaiban az ugynevezett Ráczlaposán lévő Testhalmok három legkisebbjén tett próba. Egyik halomból ugyanis igen szegény vas-mértékkel egy csontváz került elő.

E nyolc laponyagból álló halomcsoportot sokkal későbbi eredetűnek tartjuk az alföldi nagy halmoknál s valószínűleg úgy és akkor keletkeztek, amiként és a mikor a hortobágyi Tatárülések, a porosháti, már-már eltűnt apró halmok és a halápi telken lévő szabályosan elhelyezett kis kerek dombok. Eredetük és céljuk azonban még felderítetlen.

Folytatta muzeumunk a hortobágyi halmok feltárását is, az Arkus vize mellékén. Ezuttal a Félkaponyagra vagy Kandrahalmra és a szásztelki erdőcskében lévő széles laponyagra került a sor. Amabban, 170 cm. mélyen a környező talajjal egy szintben emberi és lócsontokkal, feldult sirt találtunk, valamint a sírnál magasabban, geometrikus vonalakkal díszített félgömbölyű tálat, igen durva művi edények töredékeit, obsidián magot; mind amnyi a neolith- és szenge bronzkorszak emléke. A halom közelében az Arkus partján huzott kőmélő árkokban talált kulturréteg törmelékei is azt igazolják, hogy e tájon már az őskorban is állandó lakása volt a kezdetleges műveltségű embernek.

A szásztelki laponyag későbbi település emlékeit rejtegetett egy keltakori gyermek csontvázát, mely mellől bönét, bronzszerszereket és gyöngyöket szedtünk fel. A következő napokon

Biharudvariban folytattuk ásatásainkat, ahol a nemzeti muzeum részére 1893-ban Simon István és Tomm Béla számos árpád-kori sirt feltártak. Simon István azuttal is szíves volt muzeumőrünket Udvariba elkísérni és ott utbaigazításaival támogatni az ottani előjárósággal egyetértve.

A kisebbik fiúskola udvarán és a Feren-dek halomban mi is találtunk néhány Árpád-kori sirt és szerény mellékleteket. Sokkal jelentősebb pedig ezeknél a lassankint elhordott hatalmas, 7—8 méter magas Balázshalom helyén tett kísérletünk eredménye, amely kulcsul szolgálhat az a földi nagy halmok titka felderítéséhez. Felméternyire az ősi felszín alatt 3.10 méter hosszú és 2.60 méter széles területen fehér és vörhenyes barna színű szövet lenyomatai tüntek elő a fogékony agyagban; ez alatt pedig ismét 50 centiméter mélységben hasonló színű szőnyegre valló lenyomaton feküdt zsugorítva az udvari nép hagyomány Balázsvitete, tetovirozástól vöröslő csontvázal és baloldala mellett maréknyi vörösfestékekkel, hogy a másvilágon is tudja kendőzni magát. Mellette semmi más, kő, csont vagy érc, avagy tárgy nem volt. Hasonló felfedezést tett muzeumunk ennek-előtte a hortobágyi II. sz. Pipáshalomban, a papegyházi telken és a szepespusztai egyik kisebb halomban.

Dr. Posta Béla egyetemi tanár, muzeumi országos fleügyelő már a tavaszon a pipáshalmi ásatásról úgy nyilatkozott, hogy egyike a legfontosabbaknak a magyar alföld települési viszonyaira nézve s különösen gratulált muzeumunknak ezen ásatás keresztülviteléhez.

E kiváló szaktudós a neolith (újabb kőkori) időknek abból a szakaszából származtatja ezen zsugorított, minden melléklet nélkül szükölködő, veres festékes temetkezéseket, amikor a lakóhely és a temető egymás-

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben levő bódében.

től nem váltak még el; hanem az elhunytat a lakóhelyen magában temették el. Ez a jelenség a Pipáshalomban csakugyan észlelhető volt. További ásatás, melyre muzeumunk már most készül is, valószínűleg igazolni fogja ezt az ősi legrégebbi szokást, a biharudvari Balázshalom területén is. A muzeumunk által megfigyelt eme temetkezések legszorosabban a déloroszországi legrégebbi sírokhoz csatlakoznak s legjobb analógiáit a személtai kurgánokban találjuk.

Talán további szerencsés kutatások a halom alá takart dűntemenekkel való rokonságukat is felderítik ami alföldi halom-sírajainknak.

A receptcsalások a rendőrségen.

Csak Glück marad a kelepcebén.

A receptekkel való szédelés megint friss hullámzásba jött. Ma délután lázas élet lüktetett a rendőrségen, mert az ügyészség visszaküldte a Glück-féle vallomás jegyzőkönyvét és utasította a rendőrséget, hogy most már folytasson vizsgálatokat azok ellen is, akiket Glück megjelölt hasonszörű barátjai gyanúja. A rendőrségen Szakály Károly és Botár Béla mentek el detektívektől kísérvé Lenkei Vilmos dr. lakására és Netzasek Adolf patikájába. Alapos kutatást végeztek, de mindent találtak ott, éppen csak vakrecepteket nem. A gyógyszerészt és az orvost, majd a gyógyszerész alkalmazottjait is az új folyamán kihallgatta Szakály Károly fogalmazó, díszben, mert inspekción volt az Orfeumban, ahonnan azonban sürgősen beidéztek a főkapitányságra a kihallgatások miatt.

Két óra hosszat tartott az orvos kihallgatása, ezer keresztkérdést intézett hozzá a rendőrtiszt, de a vallomásból egyetlen pozitív adat nem hámozódhat ki dr. Feleki bünyőségére. Azt vallotta, hogy igenis küldött betegeket a Glück-féle patikába, amely közel volt a lakásához, ahol rendelt, de ezt minden haszongondolat nélkül cselekedte Glück ural ismeretségben volt, de ez az ismeretség nem fajult üzleti tere át. Igazolhatja a munkásokkal, akiket gyógykezelt.

Az orvos éjjel után egy óraker hagyta el a főkapitányság épületét. Azután került csak sorra a gyógyszerész, akinek a kihallgatása már nem tartott annyi ideig. Vallotta, hogy egyáltalában nem voltak olyan manipulációi, mint amelyeket a rendőrség Glück Rezsőre rábizonyított. A kihallgatás a késő éjjeli órákig tartott, úgy fél három óra tájban ért csak véget.

A két gyanúsított ellen beszünetették az eljárást.

A kihallgatás alatt egy ideig Kis Adolf, a betegségyező igazgatója is ott volt a rendőrségen, de amikor látta, hogy nem készül szenczió, busan eltávozott.

Megbízható címűtár csakis a Debreczeni Független Ujság képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot látatja. Másnak még pénzért sem adjuk.

Színház és Művészet

— Vasárnapi előadások. A színházi iroda jelenti: Vasárnap két előadás tartatik. Délután 3 óraker Földes Imre nagyhatású színműve Kuruzslója adatik a címszerepben Thury Elemérrel, mérsékelt helyárrakkal. Este kis bérletben Ziehrer szépenéjű operettje Svihákok kerül színre negyedszer rendes helyárrakkal.

Vasgyáros. A színházi iroda jelenti: Oh-

Rendelésszerűen készült angol chowiott Iroda öltöny K. 40. Himalaja télikabát legjobb selyem béléssel K. 60

net társadalmi színműve a Vasgyáros hétfőn újból műsorra van tűzve. A főszerepek csak mint eddig T. Csige Böske, Gazdy Aranka, Császár Kamilla, Uti Gizella, Thury Elemér, Pataky, Kardos, Kelemen, Borbély és Kemény adják.

A nők világa.

*

A frizura.

A holnap aktuális divatja szabad teret nyújt az egyéni érvényesülésnek. Egy párisi fodrász a „l'uniforme période“ örvendés elmulását látja és a szemlélő, már csak itt, minálunk is, nem lesz képes 20—30 egyforma turbán frizurát összeszámlálhatni. A most következő „la période d'anarchie“-nak nevezi el s a frizurák karakterében határozottan az „Empire“ formái felé való törekvést véli fölismerni.

Az előkelő tengeri fürdők „diner“-jein görög frizurákat lehetett látni. Igen előnyös e frizurák, mert díszítésükkel érvényesülhet az egyéni ízlés. Ékszerek, drága díszek, szallagok határolják a könnyedén föltűzött fürtöket.

A párisi opera Salome-reprizén Mlle Garden frizurája keltett általános tetszést. Egy csapásra behódolt mindenki a divat öfelsége szeszélyeinek e kedves közvetítője révén. Új, változatos formák kerültek előtérbe. A nagy sokféleségben mindenki fölhalálhatja azt, ami egyéniségének a legmegfelelőbb. A fej, az arcél, a termet, az orr, mind-mind számításba jön az új forma megválasztásakor. Új frizura pedig kell; hiszen csak nem fésülködhetne az urnó úgy, mint a szobaleány, vagy a piac illusztris elárústónője. Ezek az „uniforme période“ könnyen elsajátítható frizuráit hamar megtanulták és miután zsíros, vastag hajuknak elrendezésére kitünően bevált, feltartózatlanul hódított e körökben.

Az új divat, a régivel ellentétben (hiszen ez csak természetes) az egész könnyed formákat hozza. Az empirikorabeli frizurák ezernyi változata nyomult előtérbe. Az archoz illően, lehetőleg csak igen kevés betét segítségével, lágyon omoljon a haj az arc körül, mintegy szegélyezve azt.

A sajátképeni frizura az eddig elhanyagolt konty. Itt érvényesül az új divat a maga valójában. A nyakban egészen lent kezdődhetik, de lehet középen vagy egészen fent. A konty elkészítésére fönnmaradt hajat többféleleképen lehet elrendezni. Míg előbb a „schopp“ elkészítésénél közvetlenül a fejbőrrel érintkezett, a csöppet se esztétikus „kóc“, ma csak szükség esetén, ha nagyon vékonyzáru a haj vagy ritka, akkor használunk csak föl valami segítséget s ez is elsősorban a saját kifésüléskor kihulló hajból készült pótlék. A konty nál is ez jön elsősorban számításba. Többféleleképen lehet a kihullott hajat földolgozni s ezt mindenkor a szükség irányítja. Vagy úgy készülnek e pótlékok, hogy a haj könnyed elrendezéséhez nyujtanak szilárd alapot vagy pedig mint különálló fürtök, ott ahol a saját hajból készült konty hiányokat mutat, azokat kiegészíti.

Igen jól alkalmazhatók a fonatok, melyek könnyedén, szép kontyot képezve, az arcnak megadják az egyéni karakterét. Előnyös a fül mögött vagy előtt is egy-két fürt alkalmazása. Az alkalmi frizurák díszítésénél a könnyű szallagok, virág vagy toll jól alkalmazhatók. Mindenkor csak arra kell ügyelni, hogy az egész fej formája szabályosan harmonizáljon az arcélel.

Divat öfelsége az idén az egész vonalon jól választott. A változást, ha különben örömmel vettük, a változatos újat eo ipso sietünk elfogadni s külső megjelenésünk előnyössé tételénél föl is használni.

A haldokló trónörökös.

Izgalmak Szerbiában.

Szerbia trónörököse küzd egy súlyos betegséggel, mely szervezetét megtámadta és küzd, — mint a jelentések hirül adják — a halállal. Az utóbbi távirati jelentések, arról adnak hírt, hogy a trónörökös hőmérséklete 39.8. Ez pedig igen magas hőmérséklet, tekintve, hogy már 39 foknál is könnyen beállhat a halál. Ha pedig a hőmérséklet eléri a 40 fokot, akkor a katasztrófa minden pillanatban beállhat.

És mialatt a fiatal trónörökös küzd a nagy betegséggel és a király megtörve ül fia betegágyánál, imádkozva fia életeért, megindul a nagy vita a trónöröklés körül. A lakosság izgalma napról-napra növekedik, mert a háttérben ott van Györgye, az izgága, a bőrébe nem férő egykori trónörökös, akire most visszaszállna a trónöröklés joga.

Ez az az izgága ifjú, aki egykor majdnem végzettszerű katasztrófába döntötte Szerbiát, aki a múltból sem nem okult, sem nem tanult és akinek a hadseregben is, a lakosságban is nagy pártja van és aki majd, ha a trónörökös elhalálozik, megint érvényesülni akar a maga módja szerint.

De viszont azt is tudják, hogy monarchiánknak a háborus mozgalmak idejében az volt a föltétele, hogy Györgye a trónöröklés prerogatíváiról örök időkre lemondjon. És tisztában vannak azzal, hogy monarchiánk soha bele nem fog egyezni abba, hogy a trónöröklés joga visszaszálljon György hercegre és hogy ebben az esetben nemzetközi bonyodalmak támadhatnak.

De belső forradalmi mozgalomra is van kilátás. György herceg halálos ellensége Pasicnak és a radikális regimnek, de gyűlöli az öszceskülvöket is, akiknek még most is nagy a befolyásuk. A „Narodni List“ szerint az egykori öszceskülvök minden követ meg fognak mozgatni, hogy lehetetlenné tegyék György herceg trónöröklését. Arról is beszélnek, hogy György herceg beteges, tehát a legrosszabb választás volna, ha a nagy skuptina ismét őt tenné meg trónörökössé. Nagy pártja van Karagyorgyevics Arzén hercegnek, aki népszerű. Minthogy az alkotmány nem rendelkezik világosan a trónöröklés rendjéről, a nagy skuptina fog dönteni.

Igy hát nagy következményei lehetnek a trónörökös halálának. A forradalom szélvészének csapjai máris nyílnak.

A trónörökös betegségről a következő távirati tudósítást kaptuk:

Belgrád, október 21. Ma reggel 8 óraker a következő bulletint tették közzé:

Sándor trónörökös állapotában javulás állott be. Az öntudat mindig tisztább lesz. Az éjszaka a beteg szendergett. Reggel felé hosszabb megszakitás nélkül álomba merült. A felvett táplálékot a gyomor megtűrte. Önként vesz be némi folyadékot táplálékot. Diurézis kielégítő. Az új folyamán lágy széketétel állott be. Meteorizmus megszűnt. A mellhártya beteg tünetei észrevehetően szűnőben vannak. Légzés 32, hőmérsék 38.8, érverés 102, egészségesebb. Aláírás: Chvostek tanár és a négy kezelőorvos.

Egy későbbi távirat pedig azt adja hirül,

Szörme áruk!

Elismert legjobb minőségű

férfi-, fiu-, gyermekruhák

Olcsó szabott árak!

Rendénél

DEBRECZEN, Piacz-utca 55. sz.

Hungária épület.

1910/246 34. oldal.
Küegemulobol

hogya a trónörökös életbenmaradásához az orvosok kevés reményt fűznek. A távirat, mely Berlinből érkezik, így szól:

A „Voss. Ztg.” jelenti Belgrádból: A trónörökösöt kezelő orvosok köréből olyan hírek szivárognak ki, hogy már alig van remény arra, hogy a trónörökös életét megmenythetik. A király egyre levertebb, az udvarnál nagy a kétségbeesés és el vannak készülve a legrosszabbra.

Belgrádból jelentik: A szerb trónörökös állapota változatlanul aggasztó. A trónörökös környezete meg van győződve arról, hogy ha Sándor trónörökös felgyógyul, lemond a trónról.

Péter király kezeit tördelve és sirástól megtörtén monda a trónörökösöt kezelő egyik orvosprofesszornak.

— Az Istenre kérem, doktor ur, mentse meg a fiamat.

A trónörökös állandóan eszméletén kívül van. Az orvosok megállapították, hogy a nagybeteg királyfit már a tüdővész is megtámadta.

Késő éjjel kapjuk a következő belgrádi legújabb jelentést: A trónörökös állapotában örvendetes javulás állott be. Ma már némi táplálékot is vett magához. A hír az egész konakban nagy örömet keltett.

A német császár részvétellel értesült a trónörökös betegségéről és minden órában jelentést kéret állapotáról.

Megbízható czimtar csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptarában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis ugy kaphatja meg, ha a lapot járhatja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A Crippen-tárgyalás.

A gyilkos fogorvos tagad.

Londonban nagy érdeklődéssel folytatták ma Crippen büntügyének tárgyalását.

A keresztkérdések sem hozták ki a sodrából a gyilkos amerikai fogorvost. A törvényszék elnöke faggatta, mire kellett neki a sok méreg, és Crippen a legnagyobb hidegvérrel azt felelte, hogy hioscinnal gyógyította az asztmát, mert gyakorlati tapasztalata tanította, rá hogy ez a nagy méreg kis adagokban egyszerre csillapítja a köhögési rohamot. Ajánkozott is rá, hogy ha a törvényszék megengedi, produkálni fogja azokat a recepteket, amelyek az asztma ellen irt. A vásárolt méreg hovaforrásáról ezekkel a receptekkel az utolsó centigrammig el tud számolni.

Be tudja bizonyítani — mondta egyedül Crippen — hogy január 19-én már nem volt hioscinkészlete, pedig azóta nem vásárolt a Munyon-cégnél többet. Január 31-én, a kritikus éjszakán összeveszett feleségével. Az aszony ismét fenyegette, hogy faképnél hagyja. Nem is hederített rá, mert nem először történt. Másnap felesége elutazott. Eleinte nem is kutatta, hogy hova ment, csak akkor kezdett érdeklődni, mikor a rokonok és ismerősök egyre tudakolták. Restelte bevallani, hogy felesége megszökött tőle s nem akarta, hogy botrány legyen a dologból. Ezért mondta mindenkinek, hogy az asszony Amerikába hajózott rokonaihoz.

A konok tagadásra még a törvényszék elnöke is elbámolt. Türelmetlenül szólt rá Crippenre:

— De a holttest! Mi van a holttesttel, a melyet az ön pincéjében elásva találtak!?

Crippen az elnökre meredt s így szólt:

— Még tapasztalt orvosszakértők sem tudják megállapítani, vajjon azok a testma-

radványok női vagy férfitestből valók-e, hogy tudhassam én, aki fogorvos vagyok! Sejtelmem sincs, hogy került a pincébe a holttest.

Irodalom.

Még néhány szó a bankügyben. Ily cím alatt Timár Ignác esztergomi gyárostól röpirat jelent meg, mely nem nagy terjedelmű, de annál tartalmasabb. A vonzó és elég tárgyilagos hangon megirt füzet első sorban azt fejtegeti, hogy az önálló magyar bank felállítása esetén a kamatláb nem emelkednék, vagy ha igen, akkor is oly csekély mértékben, mely a külön bank előnye mellett tekintetbe nem jöhetne. Azután azt javasolja az író, hogy ha már a közös bank fentartatik, emelni kell a bank alaptőkéjét és ki kell kötni, hogy a részvények fele a magyar pénzügyintézetek részére legyen fentartva. Szerinte a bankszabadság megnyitásánál erre kell fektetni a súlyt. Igaza van a szerzőnek abban, hogy Magyarországnak elsődrendű érdeke, miszerint a bankban, mint részvényes minél erősebben legyen képviselve. Ennek a törekvésnek az az előnye is megvan, hogy célja elérhető. A röpiratot örömmel üdvözöljük úgy is, mint a bankügy iránt való érdeklődés egyik jelét. (Dr. U. H.)

A borhamisítások ellen.

A miniszter a megyéhez.

A borhamisítás megakadályozásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. felhatalmazza a földmivelésügyi minisztert, hogy a borhamisítás minél szélesebb körű meggátlása céljából az egyes törvényhatóságok területére miniszteri kiküldötteket nevezzen ki.

A miniszter most megjelent rendeletében 23 ellenőrző kiküldöttet nevezett ki, akiknek működése körét több törvényhatóság területére kiterjesztette.

A kiküldöttek a törvény és miniszteri rendelet értelmében jogosultak, hogy bortermékek előállításával és kezelésével foglalkozók helyiségeiben bármikor megjelenhessenek, titoktartás kötelezettsége mellett az ott található termékeket, üzleti könyveket, levelezéseket, irományokat szűkség esetén karhatalom igénybevételével áttekinthessék s ha hamisítás gyanuja fordul el, a termékekből mintákat, az irományokból pedig másolatokat vehessenek s a közigazgatási bizottságoknál a kihágási eljárás megindítását kérhessék.

A miniszteri rendelet kötelezi a kihágási hatóságokat, hogy a kihágási illeteket a kiküldött ellenzőkkel közöljék.

Figyelmezteti egyuttal a rendelet a törvényhatóságokat, hogy ez a rendelkezés nem szünteti meg az elsőfoku rendőrhatalóságoknak a törvény végrehajtására és a végrehajtás ellenőrzésére irányuló kötelezettségét, sőt a miniszter a hazai bortermelés érdekében súlyt helyez arra, hogy a hatóságok e kötelezettségeiket fokozott mértékben teljesítsék, mert az idei kisebb bortermés és jobb borárak alkalmasak arra, hogy a borhamisítást előmozdítsák.

SPORT.

Sátoraljauhely—Debreczen. Általános az a nagy érdeklődés, ami a holnapi (vasárnap, folyó hó 23-iki) mérkőzés felé irányul. A debreczeni Tornaegyesület ez idei foot-

ball bajnoksága függ a mérkőzés eredményétől, a Sátoraljauhelyi Atletikai Club viszont revancsot akar venni a nyári szezonban a DTE.-től kapott vereségért. A SAK. legutóbb óriási forma javulást árult el, a Kassai Munkás Tornaegyesületet 4:0 arányban verte meg, úgy hogy a házi egyesületünknek minden tudását latba kell vinni, hogy sikert érjen el. A DTE.-nek Debreczenben ez lesz az utolsó bajnoki mérkőzése és mindent elkövet, hogy szép és érdekes mérkőzés keretében vegyen e szezonban búcsút a sportkedvelő nagyközönségtől. A mérkőzés kezdete d. u. 3 órakor lesz. Helyárok: páholyülés 5 korona, tribüniegy 1 kor. 20, ülőhely 80 fillér, állóhely 30 fillér. Elővételben 20 százalék engedmény. Bármey időben megtartatik.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a nagytemplomban Vicsze Elek 4 th., a kistemplomban Szőnyi József 3. th., a Kossuth-utcai templomban Babics Gyula 3. th., az Ispotályi templomban S. Nagy József 4. th., a homokkerti imaházban Berecky József senior, a csapókeri imaházban M. Kovács József lelkész.

— **Debreczen város állandó bíráló választmányá** ma délelőtt Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen az 1911. évre szóló legtöbb adófizetők névsora ellen beadott fellebbezéseket bírálták felül. Összesen öt felszólamlás történt. Ezek közt Hartstein Péter bejelenti, hogy megyei törvényhatósági bizottsági tagságát tartja meg s a városiról lemond. Helyette a rendes tagok sorába Fleischmann Mór hivattott be. Kovács Gyula vaskereskedő és Mandel Zsigmond pótviriliseknek vétettek fel.

— **Értekezlet a kamaránál.** A zárt palackok mennyiségtartalmának megjelölésére vonatkozólag még 1907. végén kiadott miniszteri rendelet 1911. január 1-én lépne életbe; oly sok zaklatást hozna a kereskedőkre és drágítaná az árakat, hogy a keresk és iparkamara e rendelet módosítását fogja kérelmezni. Csütörtökön ez ügyben értekezlet volt a kamaránál, mely azon kívánalmakat állapította meg, hogy a 107,232—1907. évi rendelet érvénybe lépése függesztessék fel, új rendelet adassék ki helyette, melyben a sörös és boros palackok normal méretei állapítsanak meg kötelezőleg. A mennyiség és cégmegjelölésre papír-cédula elég legyen. A detailisták felelőssége úgy módosuljon, hogy áthárítható legyen a bebizonyítható más palackozókra, csak akkor legyen kizárólag rajta a detailistán, ha az a palackozó fel nem található. Egyes speciális likör-, rum-, pezsgő-fajoknál, melyeknél a tényleges tartalom a keresk, gondossággal sem volna megállapítható, a mai rend. 2. §. mentessége alkalmaztasék. Ez ügyben a kamara sürgős fölterjesztést fog tenni.

— **Harmincezer korona előleg.** Aczél Géza főmérnök tegnap terjedelmes beadványban számol el a kataszteri felmérések kiadásairól s egyben jelenti, hogy az e célra szánt összeg elfogyott. Éppen ezért újabb 30,000 korona előleget kér az e célra megajánlott összegből.

— **Póttartalékos katonák elhelyezése.** Most tettek a városnak jelentést a póttartalékos katonák elhelyezéséről. E szerint október 18-ától máig a katonai barakkokban 464 póttartalékos katona helyeztetett el.

— **A közös hadügyminiszter az egyéves önkéntességről.** A delegációk hadügyi albizottságában ma este a folytatólagos tárgyalásokon Schönaich közös hadügyminiszter egy felszólalásában foglalkozott azon alaptalan híresztelésekkel, melyek legújabbban az egyéves önkéntesség eltörléséről szólnak. A

Nem kell a vásárba menni!!

Női és Leány felöltöket, kalapokat, blúzokat, kész aljak és gyermek ruhákat legnagyobb választékban és legolcsóbban

BÓZSÁ-nál Kistemplom-bazár.

közös hadügyminiszter kijelentette, hogy az eltörlésről szó sem lehet, csupán alapos reform van készülben, amely szerint az egész intézményt teljesen államköltségessé teszik.

— **A müncheni magyarok Debreczenhez.** A müncheni Magyar-Társaság, melynek tagjai messze idegenben is összetartással óhajtják érvényesíteni magyar nemzeti mivoltukat, segélyért folyamodtak Debreczen városához. A város a kérelmet jóindulatul fogja elintézni.

— **A kolera pusztít.** Zsablyáról jelentik: Itt a kolera erősen pusztít. Az utóbbi napokban sok megbetegedés és öt haláleset történt. A nép elítikolja a betegeket. A hatóság minden óvintézkedést megtett.

— **Katonai előléptetések.** A hadügyminiszteriumban elkészült az előléptetendő törzstisztek névsora. Az előléptetendő hadnagyok és főhadnagyok névsorát még nem állították össze, de annyi bizonyos, hogy a rendesnél több tisztet az ez idén sem léptettek elő. Az eddigi előléptetési arány megmarad mindaddig, amíg az új terv szerint létesítendő száztíz örnagyi és ugyanannyi századosi állást be nem töltik. Az új állásokat négy év alatt töltik be s így a hadnagyok és főhadnagyok az új tiszti létszámszaporításnak nem nagy hasznát látják. A főtisztek közül ez idén aránylag sok öreg katonát nyugdíjaznak. Végeredményben azonban az idei novemberi előléptetések nem fognak meglepetéseket hozni.

— **A repülőnap előkészületei.** Az október hó 30-án megtartandó repülő nap rendezése óriási készültséggel fogott most már hozzá a páratlan látványosság előkészítéséhez. A nyulási gyakorlóterén épül a nézőtér, még pedig „L” alakban, hogy úgy a drágább, mint az olcsóbb helyek közönsége is egyaránt jól láthassa a repülési mutaványokat. 150 páholy épül nagy kényelemmel, a melynek mentén lesz a tanuló ifjuság és a katonaság helye. Ezután következik az I. és II. rendű ülőhely, végül az állóhely. Páratlan előzékenységgel van a közönség iránt Marenzi Ferenc gróf tábornok aki az idő esetleges viszontagságai miatt a közönség védelmére katonai sátoortortort épített a nézőtér mögött. A repülőgép hangárja az L alakú nézőtér rövidebb oldalán lesz, ahonét a gépet a felszállás előtt kivontatják s be mutatják a közönségnek. A közönség érdeklődése a kétszeri halasztás folytán még fokozódott, különösen élénk a vidék publikumának a figyelve, úgy hogy a legtávolabb helyekről is kérdézőkódtek tegnap a felszállás iránt. A jegyek minden nagyobb üzletben kaphatók és az első rendű ülőhelyek és páholy jegyek jórésztben előjegyeztettek. Tegnap óta a Piac-utca üzleteiben az új típusú Bleriot-gép nagyobbított fényképe látható, mely állandóan óriási közönséget vonz a kirakatokhoz. A kép 127 méter magasságban ábrázolja Blanchard aviatikust, amidőn fordulásra kanyarítja a kecses alaku repülőgépet. Kovács József polgármester a repülőnap rendezésére rendelkezésére bocsajtotta a város tulajdonát képező lócákat és asztalokat. A jegyek ellenőrzését is városi hajduk fogják teljesíteni. A repülőgép megérkezése után a meghívott katonai és polgári hatóságok képviselői előtt próbafelszállás lesz, amelyen az aviatikus teljes jártasságát fogja beigazolni a gép kezelésében. Tárgyalások folynak a kisvasut igazgatóságával is, hogy a repülés napján kellő számú vonatok álljanak a közönség rendelkezésére. A kis vasut a repülő térig fog közlekedni.

— **A csaló háziszolgát elfogták.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Turai Farkas hirdetési vállalkozó háziszolgája, Tóth Mikó Antal gazdája nevében több rendbeli csalást akart elkövetni, végül pedig a lakásadó gazdáját meglopta. A megtévelyedett háziszolga tegnapelőtt megszökött. Azonban nem sokáig élvezhette az aranyzsabadságot. Ma délelőtt Ujfehértón az ottani csendőrség elfogta. Az ujfehértói csendőrök már a ma reggeli lapokból értesültek a megszökött szolgáló viselt dolgairól és éppen akkor, mikor a csendőrök a

laktanyában erről a dolgról beszéltek, ott haladt el a csendőrlaktanya előtt Tóth Mikó Antal, fején a Turai Farkas vállalatának nevét viselő sapkával. Ez a sapka lett a árulója a szökevény szolgának. A csendőrök felismerték, azonnal letartóztatták és erős fedezettel Debreczenbe hozták.

— **A legszebb férfi kalapok, elismert legjobb szabású férfilíngek és feltűnést keltő szép nyakkendők nagy választékban** Frank Testvéreknel, Piac-utca 50., vármegyeháza mellett.

— **A mezei egerek és Hajdumegye.** Holnap szombaton délután értekezik lesz a vármegyeházán, melyen egyik ide vonatkozó földmívelésügyi miniszteri rendelet alapján a mezei egér-irtás módozatait beszél meg Kovács Gyula alispán elnöke alatt.

— **A miniszter egy debreczeni könyvtárnak.** A Stern József és Testvére kefégyár részvénytársaság munkáskönyvtára részére, mint uttörő-intézménynek, a vallás- és közoktatásügyi miniszter 100 korona évi segélyt engedélyezett. A könyvtár felügyeletét a miniszter a Muzeumok és Könyvtárak Országos tanácsára ruházta át.

— **Önkéntes naplója II-ik kötete.** Szomaházy, VIII. Henrik Vilmos, Hercegh, Fehér páva a könyvpiac szenzációs ujdonságai, kaphatók Aczél antikváriumában.

— **Szerencsétlenség a vasuti állomásonál.** Ma az esti órákban egy súlyosan sérült embert szállítottak a kórházba. Erdei István vasuti munkás az állomáson tolatás közben két vonat ütközése közé került és ennek következtében a karja és melle összezuzódott. A szerencsétlen ember eszméletén kívül van és így a szerencsétlenség bővebb részletei felől nem lehet kihallgatni. Állapota oly súlyos, hogy életben maradásához nincs remény. Erdei István egercsalóki születésű, feleséges ember, családjával az Erzsébet-ut 10. sz. alatt lakott.

— **A mai nap halottjai.** Az állami anyakönyvi hivatalból a következő halálozásokat jelentették be az állami anyakönyvi hivatalba Ercey Viola ref. 2 napos, Vilmányi Imréné református 6 éves, Kántor Gyula református 57 éves.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **Bélelt bőrkeztüök 1 frt 30 krtól a legfinomabbig kaphatók** Vitáriusnál Szent-Anna-utcában.

— **Elkészültek!** a legdivatosabb glacesvéd- és szarvasbőr-keztüök, bőrkeztüök, mérték szerint 2 óra alatt készíttetnek. Schön Sándor keztüök, kötszer- és orvosi műszertárában, Debreczen Piac-u. 12. Sten-zinger-ház.

— **Mindennemű könyvkötések, bórdisz-munkák, reklám-cikkek stb.** Antalfy Ferenc könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

— **Lampiónok legolcsóbb árban kaphatók** Thaisz papírnemű áruházában.

**Üzlet áthelyezés miatt
végeladás**
Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
cipőüzletében, a barakban.

Törvénykezés.

— **Súlyos testi sértés.** Batiz Lajosné Sarkadi Ágnes 40 éves és Varju Károly 21

éves kabai lakosok súlyos testi sértési ügyét tárgyalta ma a debreczeni kir. törvényszék bírósága. Batiz Lajosné a folyó évi március hó 2-án reggel találkozott az utcán egy régi haragosával, Varju Lajosné Hevesi Rozáliával. A régi harag nyomán csakhamar szóváltás keletkezett közöttük Öltre ment a két harcias asszony Batizné Varjunét a földhöz is vágta és az öklével agyba-főbe verte. A dulakodás közben Varjuné jobbkezének mutató ujja a Batizné szájába került és ez oly erősen megharapta, hogy a sérülés 20 napon túl terjedő idő alatt gyógyult. Ezt megtudta Varju Károly a sértettnek a fia, aki még az nap délután találkozott Batiznéval és kérdőre vonta, hogy miért bántotta az édesanyját és rövid szóváltás után Varju Károly a kezében levő bottal Batiz Lajosné ütlegelni kezdte. A súlyosan megvert asszony 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A bíróság ma Batiz Lajosné 1 hónapi fogházra ítélte, Varju Károlyt pedig fölmentette. Az ítélet ellen Batizné apellált.

*Legjobb és legszebb
Czipők, Dániel czipő
árúházában*
TELEFON
501
*Tolnai Debreczen,
Piac-u. 49. postával szemben.*

Legsolldabb alapon álló

**El rendű új órák
és érület és műhely**

Sandor Ármin
DEBRECZEN

Piac-u. 41. (Dréher sörcsarnok mellett.)

**Prima brilliántok! — Preczís
órák! Gazdag választéku ezüst
raktár!**

**Eddig nem létezett
olcsó árak!**

**Órajavítások, ékszer alakítások ki-
váló gondnal, legolcsóbban.**

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
Piac-utca 30. Dréher sörcsarnokkal szemben.

Őszi ujdonságok

az összes uridivat cikkekben és
pipereárukban.

Fővárosi Bazárban

DEBRECZEN, Simonil-u. 1. sz. (Bérház.)

Iskola táskák, háztartási cikkek, játék árúk
és ajándék tárgyak

legolcsóbban beszerezhetők.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Ohvaroz E. debreczeni bizományos távirati jelentés

Budapest, 1910. okt. 21.

Készaru 5 drágább.

1910. októberi buza . . . 10.48—49

1911. áprilisi buza . . . 10.43—44

1910. májusi buza . . . ————

1910. októberi rozs . . . 7.38—39

1911. áprilisi rozs . . . 7.86—87

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Egy idősebb segédet ki a felvágottak kezelését érti és egy fiatal ügyes pudlistát felvesszünk Fried és Löwenheim.

Adás-vétel.

Csemege szőlőt szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szőlő kivitele. Telefon 294.

Új harisnya kötéseket és fejeléseket a legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Párizsi gyárban Debreczen. Ugyanott tanulók és tanuló lányok fizetéssel felvétetnek.

Egy jókarban lévő vaskályha eladó Neumann M. cs. és kir. udvari szállító ruha üzletében, Piacz-utca 51.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu

— öltönyöket 40—50 koronáig. —
DEBRECZEN. Sas-utca 4 szám.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon Schwarcz Salamon cégnél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmékben, karchetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szörme bokban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Tulhalmozott raktár miatt saját gyártmányu

Férfi, Női és Gyermekek czipőimet

mélyen leszállított árban árusítom el

Fischer Menyhért

Piacz-utca 3.

Fajtszta 3 hónapos him, dán dogg kölyök eladó. Arany János-utca 39.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Lakás

Egy csinosan butorozott szoba külön bejárat-tal Széchenyi-u. 44. sz. alatt azonnal kiadó.

Különfele.

Szép csak az lehet, ki

Mauthner

„Lillom krémjét” használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljenek. Kapható „Arany Augyal” gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Csigekertben Ferencz József-út 58. számú négy holdas kert kiadó. Értekezhetni Lőkövits ékszerésznél.

A színházi saison megkezdődik, csekély havi részletre, de készpénzért is mesés olcsó áron vehet színházi látcsöveket Schwartz pipásnál, a városházával szemben.

Szépség,

széplítés a jó ízlés követelménye.

Matild krém

Matild archenőcs

Matild szappan

Matild powder

3 szíjben.

Méregmentes széplítőszer hatásuk meglepő, levesznek minden széplőt, májfoltot stb. a bőrt finomná, 5 perc alatt fehérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használ, árát minden k. buvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában For ktár: Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tiszapalota) és Jóna és Jóna drogeriájában.

A Mémlóteleppel szemben fekvő

Ujkert 45. sz. (régi 7. szám)

szőlő

300-tól 600 négyszögöles parcellákban hosszú törlesztésre

olcsón eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal Kosuth-u. 24. sz. alatt az utcái lakásban.

A Nagyléta Vértési Bank Részvénytársaság nagylétei cégnél 1600 korona fizetés, 400 korona lakbér és jutalékkal javadalmazott

könyvelői állás

betöltendő. Óvadéku 2000 kor. szükséges. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlataikat küldjék több évi pénzügyi gyakorlatlal bíró mérlegképes könyvelők Dr. Halasz Albert nagylétei ügyvéd czimére.

Tekintse meg

mielőtt őszi és téli ruha szükségletét beszerezné

dus raktáramat

hol minden igényeket kielégítő elegáns ruhát talál

Neumann M.

cs. és királyi udvari és kamarai szállító DEBRECZEN, Piac-u. 51. Csanak mellett.

13521 - 1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a városi tulajdont képező Simonffy-utca 1. sz. városi bérházban levő 1-2 sz. üzlethelyiség, mely jelenleg a Magyar Fém és Lámpaárú gyár részvénytársaság bérletében áll, a 1. évi október hó 28-án azaz Pénteken délelőtt 9 órakor a városháza nagytanácsstermében fog az 1911. évi május hó 1-től kezdődőleg az 1914. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre a legtöbbet ígérőnek bérbe adni.

Kikiáltási ár: 6500 korona.

Árverés alkalmával a kikiáltási ár 10%-a készpénzben leteendő az árverelő bizottságnál.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál, a hivatalos órák alatt (8-1-ig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910. október hó 20.

A városi Tanács.

Telefon 632.

Halmágyi

Telefon 632.

női- és leány felöltők megnagyobbított divatháza, Debreczen,

Őszi és téliujdonságok remek választékban u. m.

Női Costümök

Leány Costümök

Angol felöltők

Kötött kabátok

Intézeti felöltők

Angol aljak

Gyász aljak

Sport aljak

Selyem és csipke aljak

Posztó aljak

Csipke blousok

Flanell blousok

Gáz blousok

Selyem blousok

Gyász blousok

Pongyolák, Princzes ruhák, Toll boák és Schálak.

Szolid olcsó árak.

Külön mérték osztály.

Előzékeny kiszolgálás.